

Предлози мера и активности у области рада локалне самоуправе

Мера 1: Идентификовање специфичних ризика од корупције на нивоу локалне самоуправе

Активности:

Активност број 1.1.

Анализа откривених случајева у којима је утврђена корупција или где постоји сумња на корупцију функционера органа локалне самоуправе и градских општина, службеника у ЈЛС и градским општинама, односно функционера и запослених у предузећима, установама и другим организацијама чији је оснивач локална самоуправа или градска општина

Извршилац: МУП, посебна одељења виших јавних тужилаштава за сузбијање корупције и Агенција за спречавање корупције, Савет за борбу против корупције, у сарадњи са другим надлежним органима (у зависности од тога у којој области је идентификован случај корупције) и организацијама цивилног друштва

Рок: децембар 2021

Напомена: пожељно је да у обзир буду узети сви случајеви у којима је утврђено постојање корупције, као и актуелни случајеви сумњи на корупцију за које постоје кривичне пријаве, оптужнице или пресуде, а који су се догодили, односно наводно догодили, након почетка примене актуелног Закона о локалној самоуправи „Службени гласник РС“, бр. 129 од 29. децембра 2007, 83 од 5. августа 2014 - др. закон, 101 од 16. децембра 2016 - др. закон, 47 од 20. јуна 2018.) Уколико то није могуће због великог броја случајева, анализа би требало да обухвати све случајеве у којима су поступала постојећа виша одељења јавних тужилаштава за сузбијање корупције (после 1.3.2018).

Циљ ове анализе је да се утврди који су модалитети корупције били заступљени у пракси, затим да се утврди у којој мери су прописи који су специфични за област локалне самоуправе били од утицаја да дође до таквог облика корупције, односно да корупција не буде спречена или раније откривена и шта би се могло учинити да се ризици од понављања сличних случајева корупције не понове, било у истој локалној самоуправи било у некој другој.

Средства: треба да се изјасне органи који су надлежни за спровођење на основу увида у број случајева које би требало подвргнути анализи

Активност број 1.2.

Анализа откривених случајева кршења превентивних антикорупцијских прописа на нивоу локалне самоуправе

Извршиоци: Државна ревизорска институција, Агенција за спречавање корупције, Канцеларија за јавне набавке, Буџетска инспекција Министарства финансија, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности

Рок: децембар 2021

Напомена: сваки од наведених органа би извршио анализу на основу сопствених претходних налаза, са циљем да се утврде појаве кршења антикорупцијских превентивних прописа које могу бити у вези са корупцијом и да се препоруче системске мере за отклањање или умањење ризика од корупције

Активност број 1.3.

Унапређење модела локалног плана за борбу против корупције на основу налаза претходних анализа

Извршилац: Агенција за спречавање корупције

Рок: јун 2022.

Напомена: Модел би требало мењати и из других разлога.

Активност број 1.4.

Покретање поступка за измену или доношење прописа, односно за предузимање других мера, на основу налаза претходних анализа

Извршиоци: накнадно одређени, на основу налаза анализе из активности 1.1. и 1.2.

Рок: децембар 2022.

Мера 2: Повећања јавности рада органа локалне самоуправе и градских општина

Активност број 2.1.

Доношење акта који на нивоу локалне самоуправе на целовит начин уређује објављивање информација на интернет страницама, на основу примера добре праксе

Обвезници: јединице локалне самоуправа и градске општине у сарадњи са Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Канцеларијом за информационе технологије Владе Србије, Сталном конференцијом градова и општина и НВО Транспарентност Србија

Рок: децембар 2021.

Напомена:

У Републици Србији постоје већ неки примери добре праксе на које би могле да се угледају и остали градови и општине када је реч о доношењу прописа који уређује начин објављивања и минимални садржај интернет презентације локалне самоуправе. На пример, такав акт је недавно донет у Граду Новом Пазару https://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/Pravilnik_o_obezbedjivanju_javno_sti_rada_organa_grama_NP.pdf

Поред тога, Транспарентност Србија већ годинама спроводи истраживање Индекс транспарентности локалне власти, где се објективно и на основу унапред постављених критеријума мери остваривање стандарда добре праксе у области јавности рада јединица локалне самоуправе. Градови и општине који су објављивали информације руководећи се индикаторским питањима из овог истраживања су значајно подигле ниво транспарентности свог рада и тако смањиле ризике од настанка корупције, односно могућност да она прође неприметно. Ипак, у појединим областима и даље није постигнут задовољавајући ниво транспарентности, чак ни међу локалним самоуправама које имају иначе добре резултате. Ово истраживање такође садржи бројне примере добре праксе које би локалне самоуправе могле да следе ради унапређења транспарентности <https://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/istraivanje-o-korupciji/lti>

Највећу гаранцију у остваривању мере би донело утврђивање јасније и детаљније законске обавезе за објављивање информација на веб-сајтовима локалних самоуправа. Стога ова мера може бити остварена на два колосека – утврђивањем обавезе да локалне самоуправе својим актом уреде објављивање информација поучене примерима добре праксе, и упоредо са тим, прецизирањем законске обавезе за објављивање информација.

Активност број 2.2.

Измене прописа у циљу детаљнијег уређења обавезе локалних самоуправа за објављивање информација

Извршилац:

Министарство за државну управу и локалну самоуправу и Канцеларија за информационе технологије Владе Србије у сарадњи са Повереником за информације, Сталном конференцијом градова и општина и невладиним организацијама

Рок: децембар 2021 (за нацрт), март 2022 (за измене прописа)

Напомена:

До унапређења правног оквира може доћи кроз допуне Закона о електронској управи ("Службени гласник РС", број 27 од 6. априла 2018.), односно доношења подзаконских аката на основу тог закона, кроз допуне Закона о локалној самоуправи или кроз значајне допуне у Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја. У погледу последњег поменутог закона, нацрт који је тренутно на јавној расправи не предвиђа битне промене у погледу обима информација које би локалне самоуправе и други органи власти требало да објављују проактивно, већ само у погледу модалитета објављивања Информатора о раду (на веб-платформи). Међутим, једна од критика међународних организација (СИГМА) односи се управо на то да питању проактивног објављивања није посвећена одговарајућа пажња.